

UZAKTAN EĞİTİM İLE GERÇEKLEŞTİRİLEN DERSLERE İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ*

Necife ŞENGÜL¹
Eyüp İZCİ²

¹ Öğretmen, Yeşilyurt Milli Eğitim Müdürlüğü, Malatya, sengulnecife@gmail.com, ORCID:0000-0003-0283-4829

² Doç. Dr. Eyüp İZCİ, İnönü Üniversitesi, eyup.izci@inonu.edu.tr, ORCID:0000-0002-6975-0454

Şengül, Necife ve İzci, Eyüp. "Uzaktan Eğitim ile Gerçekleştirilen Derslere İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri". ulakbilge, 83 (2023 Nisan): s. 319-328. doi: 10.7816/ulakbilge-11-83-02

ÖZ

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de koronavirüs (covid-19) pandemi döneminde ilkökul kademesinde gerçekleştirilen uzaktan eğitim derslerinin ilkökul öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak incelenmesidir. Durum çalışması olarak desenlenen bu nitel çalışmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılında Malatya’da görev yapan 20 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla öğretmenlerle gerçekleştirilen görüşmeler çerçevesinde toplanmıştır. Bu formda çevrimiçi derslere yönelik öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla uzman görüşleri doğrultusunda geliştirilen sorular bulunmaktadır. Elde edilen ham veriler betimsel analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Çalışmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenleri gerekli koşullar oluşturulup ve araç- gereçler temin edildiğinde çevrimiçi derslerin verimli olacağını ancak teknoloji kullanımına yönelik öğretmen yeterliliğinin etkin olmadığı durumlarda çevrimiçi derslerden verim alınmadığı, çevrimiçi derslerin veli desteği olmadan verimli olmasının zor olduğu, derslerde internet alt yapısının iyi olmasının gerektiği, bu imkanlara sahip olamayan dezavantajlı olan öğrenciler açısından problem oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçlardan hareketle, öğretmenlerin çevrimiçi derslere yönelik hizmetiçi eğitim almaları gerektiği, öğrenci ve öğretmenin donanımsal sorun yaşamaması için destek olunması ve velilerin çevrimiçi ders süreci hakkında bilgilendirilmesi gibi öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Uzaktan Eğitim, Çevrimiçi Ders, Sınıf Öğretmeni, Ders Verimliliği

Makale Bilgisi:

Geliş: 2 Şubat 2023

Düzeltilme: 19 Mart 2023

Kabul:11 Nisan 2023

© 2023 ulakbilge. Bu makale Creative Commons Attribution (CC BY-NC-ND) 4.0 lisansı ile yayımlanmaktadır.

* Bu çalışma Necife ŞENGÜL’ün İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Doç. Dr. Eyüp İZCİ danışmanlığında hazırladığı tezsiz yüksek lisans projesinden üretilmiştir.

Giriş

Günümüzde ekonomik ve sosyal kalkınmanın en önemli bileşeni olan eğitim, tüm dünyada hızlı ve sürekli bir değişim içindedir. Eğitim, artık sadece anayasal bir hak ve sosyal bir hukuk devletinin görevi olarak görülmemekte, aynı zamanda ekonomik açıdan "eğitilmiş insan gücü" en verimli üretim alanlarından birisi olarak kabul edilmektedir. Ayrıca eğitim, siyasi, toplumsal ve kültürel bütünleşmenin ve değişimlerin yönetilmesindeki en etkin araçlarından biridir. Dünyada bilginin önemi hızla artarken, bilgi kavramı ve bilim anlayışı da hızla değişmektedir. Demokrasi ve yönetim kavramları farklılaşmakta, teknoloji hızla ilerlemekte tüm bunlara paralel olarak küreselleşme ve sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş sıkıntıları yaşanmaktadır. Belirtilen hızlı değişim ve gelişim hâkim olmaya başlayan küreselleşme süreci, sadece ekonomik alanda belirleyici olmakla kalmayıp, sosyal ve kültürel alanlarda da etkili olmaya başlamıştır. Bu gelişmeler aynı zamanda, bilgi toplumu oluşumu sürecini başlatmıştır. Bilgi toplumunun ekonomik büyüme hızlandırıcı, sosyal alt yapı hizmetlerinin sunumunu iyileştirici ve kültürel etkileşimi artırıcı olduğu da açıktır. Hızla artan bilgi ve gelişen teknoloji bireylerin eğitim ihtiyaçlarını artırmıştır. Teknolojik yeniliklerin ortaya çıkma sıklığı artmış, üretim ve hizmet sektöründe kısa periyotlarda teknolojiler değişir hâle gelmiştir. Bilim ve teknolojideki hızlı gelişmeler toplumsal, kültürel, siyasi ve ekonomik alanlarda devrim niteliğinde değişikliklere neden olmaktadır. Bu hızlı dönüşüm Avrupa kıtasında bulunan ülkelerin diğer güçlü devletler karşısında gücünü muhafaza etmek ve dünya siyasetinde daha etkin olmak amacıyla bir araya gelmelerine neden olmuştur. İlk başlarda ekonomik bir birliktelik olarak görülen Avrupa topluluğu daha sonraki yıllarda kültür, eğitim gibi sosyal konularda da ortak projeler geliştirmeye başlamıştır. Geliştirilen proje ve politikaların tespitinde genel olarak aşağıda verilen genel hedefler dikkate alınmaktadır (Akbaş vd. 2002, Akkoyunlu 2008, Gözütok 2006, Kaya vd. 2002, Koç 2005, Soran vd. 2006).

Planlı ve düzenli bir sistem içinde devam eden eğitim sürecine uzun süre eğitim faaliyetlerinin yapılamaması gibi durumlar eğitim sürecini olumsuz etkilemektedir. Deprem, salgın hastalıklar, terör ve toplumsal olaylar vb. sebeplerden ötürü yüz yüze eğitime ara verilmesi gereken durumlarda eğitim faaliyetlerinin planlanması ve icrası son derece önemlidir. Ani gelişen bu tip durumlarda eğitim faaliyetlerinin alternatif bir yöntemi olması eğitimin kaldığı yerden devam etmesi önemlidir. Ancak Uzaktan eğitim döneminde öğrencinin sosyal ortamlardan ve arkadaşlarından uzak olması, alt yapının zayıflığı süreci zorlaştırmaktadır (Aytaç 2003).

Dünya nüfusunun artışı, yaşamların daha iç içe oluşuyla ve ulaşımı hızlı ve çok yönlü olarak etkilemiştir. Bu etkinin yansımaları olarak da hastalıkların çok çabuk yayılması yer almaktadır. Büyük bir kesimi etkilemesi ise alan yazında pandemi olarak isimlendirmektedir (Yılmaz ve Güner, 2020). Ülkemizde 16 Mart'ta yüz yüze eğitim durdurulmuştur. 23 Mart'tan itibaren ise EBA ve TRT üzerinden öğrencilere hazırlanan ders içerikleriyle eğitime devam edilmiştir. 31 Ağustos 2020'den itibaren de yine TRT ve EBA destekli uzaktan eğitime geçilmiştir. Her kademedeki ve konumdaki bireylerin etkilendiği pandemi döneminde "stay home- evde kal" mesajlarıyla uzaktan eğitime geçilmiştir (Engin, Genç ve Yardım, 2020).

COVID-19 pandemisiyle birlikte, farklı şekillerde etkilenen, eğitim ve eğitim paydaşları her alanda eksikleri giderme, telafi etme, pandeminin dezavantajını olumluya çevirme çabası içinde olmuştur. En önemli hedef eğitimin devamlılığını etkin bir biçimde sağlamak olmuştur. Uzaktan eğitimin, her eğitim paydaşına ve eğitim programının temel öğelerine etkisi farklı olmuştur. Buradan yola çıkarak yapılan uzaktan eğitim derslerinin verimliliğinin eğitim ortamları çerçevesindeki etkililiği de çok önem arz etmektedir. Uzaktan eğitimde derslerin uygulayıcı olan öğretmenlerin de bu süreci nasıl şekillendirdikleri, nasıl yürüttükleri önem arz etmektedir.

Bu bağlamda bu çalışmanın problemi, pandemi döneminde yapılan çevrimiçi derslerin öğretmen görüşlerine göre incelenmesidir. Bu inceleme, devam eden, uzaktan eğitim derslerinin verimliliğine dair yapılacak, yapılması gereken ve eksik olan yönlerin telafi edilerek, eğitim ortamları açısından, daha verimli dersler ortaya çıkarmayı öngörmektedir. Çalışmanın amacı, pandemi döneminde işlenen çevrimiçi derslere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini incelemektir. Bu amaca yönelik aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim ile yürütülen derslerin verimliliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde eğitim ortamlarının yönetimine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim ile yürütülen derslerde yararlandıkları araçlar/yöntemler hakkındaki görüşleri nelerdir?

Yöntem

Çalışmada nitel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Belli bir duruma yönelik sonuçların tespit edilmesi amaçlandığından "durum çalışması" deseni kullanılmıştır. "Durum çalışması araştırması, araştırmacının gerçek yaşam, güncel sınırlı bir sistem ya da belli bir zaman içerisindeki çoklu sınırlanmış sistemler hakkında gözlemler, mülakatlar, görsel-ışitsel materyaller ve dokümanlar ve raporlar gibi çoklu bilgi kaynakları aracılığıyla detaylı bir şekilde ve derinlemesine bilgi topladığı, bir durum betimlemesi ya da durum temaları ortaya koyduğu nitel bir yaklaşımdır." (Creswell, 2015: 97). Yin'e göre (1984) "durum çalışması, güncel bir olguyu kendi gerçek

yaşam çevresi içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu çevre arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan bir araştırma yöntemidir" (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Çalışma Grubu

Çalışmada, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile araştırmacılar tarafından kendilerine ulaşılabilen ilköğretim öğretmenleri çalışma grubuna dâhil edilmiştir. Çalışma grubu 2020- 2021 Eğitim Öğretim yılı Malatya İl merkezinde, ilköğretimde görev yapan 15'i kadın, 5'i erkek 20 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Katılımcılara ilişkin demografik veriler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Hizmet Yılı	f
Cinsiyet	Kadın	15	75
	Erkek	5	25
Kıdem	6-10 yıl	3	15
	11-15 yıl	7	35
	16-20 yıl	3	15
	21 ve üzeri yıl	7	35
Branş	Sınıf Öğretmeni	20	100
	Lisans	17	85
Öğrenim Durumu	Yüksek Lisans	3	15
	Fen –Edebiyat	1	5
Mezun olunan fakülte	Mühendislik	1	5
	İlahiyat	1	5
	Eğitim fak.	17	85
Uzaktan eğitim ile ilgili hizmetçi eğitime katılma durumu	Evet	12	60
	Hayır	8	40

Tabloya 1'e göre, öğretmenlerin %75'i kadın, %25'i erkektir. Kıdem durumuna göre %15'i 6- 10 yıl, %35'i 11-15 yıl, %15'i 16-20 yıl, %35'i 21 yıl ve üzeri kıdeme sahiptir. Öğretmenlerin tümü sınıf öğretmenidir. Öğretmenlerin %85'i lisans; %15'i yüksek lisans mezunudur. Mezun olunan fakülteye göre öğretmenlerin %5'i fen- edebiyat; %5'i mühendislik; %5'i ilahiyat; %85'i eğitim fakültesinden mezun olmuşlardır. Ankete katılan öğretmenlerden %60'ı çevrimiçi eğitime yönelik herhangi bir kurs/eğitime katılırken %40'ı çevrimiçi eğitime yönelik herhangi bir kurs/eğitime katılmamıştır.

Veri Toplama Aracı ve Uygulama

Çalışmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Bu form araştırma probleminin tüm boyutlarını ve soruların kapsamını belirlemek için var olan bir metottur. (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu form iki bölümden oluşup ilk bölümde; çalışma grubuna katılan sınıf öğretmenlerinin demografik özellikleri, mesleki kıdemleri ve çevrimiçi ders işleme ile ilgili eğitim/ kursa katılıp katılmadıklarına dair bilgiler yer almaktadır. İkinci bölümde ise çalışma grubuna sorulacak sorular yer almaktadır. Ayrıca veri toplama araçları olarak bilgisayar, ses kaydı için telefondan "sesli notlar" uygulaması, kalem, kâğıt kullanılmıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşme formunun hazırlanmasında güncel konularla ilgili alan yazından yararlanılmıştır. Formda bulunan sorular doğrultusunda sınıf öğretmenleriyle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme, en az iki kişi arasında gerçekleştirilen iletişim süreci olup nitel araştırmalarda sık tercih edilen veri toplama tekniklerinden biridir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde sabit seçenekli cevaplar verilmesine imkân sunulmasının yanı sıra katılımcıların düşüncelerinin derinlemesine incelenmesini de sağlamaktadır (Büyüköztürk vd. (2010).

Etik kurallar doğrultusunda çalışmada katılımcıların kimlik bilgileri gizli tutulmuş ve her bir katılımcı için bir kod adı verilmiştir. Görüşmeler bazı katılımcılarla yüz yüze bazılarıyla ise zoom aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Görüşme sırasında katılımcıların düşüncelerini ayrıntılarıyla sunmaları ve daha açık bir şekilde ortaya koymaları için zaman zaman yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer almayan açık uçlu sorulara da başvurulmuştur.

Verilerin Analizi

Görüşmelerden elde edilen veriler, betimsel analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Bu yöntemde elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebilir. Betimsel analizin dört adımı betimsel analiz için konu çerçevesinin geliştirilmesi, verilerin temalara uygun olarak işlenmesi, sonuçların tanımlanması ve yorumlanması aşamalarıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu çalışmada bu aşamalar sırasıyla takip edilerek öncelikle kaydedilen görüşmelerin dökümleri yapılmıştır. Bu aşamadan sonra, bu çalışmadan elde edilen nitel veriler kodlanmıştır. Daha önceden oluşturulan temalara belirlenen kodların ortak özellikleri dikkate alınarak ilgili temalara işlenmiştir. Daha sonra kod ve temalara göre düzenlenen veriler betimlenmiş ve yorumlanmıştır. Bulguları doğrulamak ve öğretmenlerin bakış açılarını açık bir şekilde göstermek için verilere doğrudan alıntılar da eklenmiştir. Doğrudan alıntılarının sunumu için öğretmenlere bir kod numarası verilmiştir. Öğretmenlere "K1, K2, K3..." şeklinde kod verilmiştir.

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde çalışmada ele alınan problem ve alt problemlerin çözümü için toplanan verilerin analiz edilmesi sonucunda ulaşılan bulgular ve bu bulgularla ilgili yorumlar alt problemlerin sırası dikkate alınarak verilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim ile yürütülen derslerin verimliliğine ilişkin öğretmen görüşleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Uzaktan Eğitimde Ders Verimliliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcılar	f
Ders Verimliliği	Veli	İşbirliği	K1,K2,K3,K4,K5,K7,K8,K9, K11,K12,K14,K17,K19	13
		Dikkat dağınıklığı	K3,K4,K5,K9,K12,K16	6
	Öğrenci	Olumlu dönütler	K1,K2,K3,K4,K7,K8,K10	7
		Olumlu iletişim	K1,K2,K4,K5,K6,K7,K8,K9, K10,K11,K17,K20	12
	Zaman ve Materyal	Zaman faktörü	K1,K2,K5,K7,K8,K9, K10,K12,K13,K14,K15,K16, K17,K18,K19,K20	16
		Donanım eksikliği	K1,K3,K10,K12	4

Tablo 2'ye göre öğretmenler ders verimliliğine etki eden unsurlar olarak veli ile işbirliğinin, öğrenciler açısından dikkat dağınıklığının, olumlu dönüt ve iletişimin ve son olarak da zaman ve donanım eksikliğine ilişkin görüşler dile getirmişlerdir.

Bu tema ile ilgili öğretmen görüşlerinden bazıları şöyledir: "Ders süreleri zaten yetersiz normal zamanda da yetersizdi. Uzaktan eğitimde daha sıkıntı oldu. Özellikle çocuklara tek tek zaman verdiğimizde her bir öğrenci ile bir dakika sunduğumda zaten ders bitiyor."(K2), "Günlük 6 dersi bulan online ortamlar oldukça verimsiz ve gereksiz bana göre. 3. veya 4. dersin öğrencinin sıkılmasına derse isteksiz gelmesine neden olduğu, çok fazla ekranla karşı karşıya kalan çocukların yorgun ve isteksiz olduğunu gözlemliyorum."(K12), "Hayır kazanımlara ulaşmak için yeterli değil, hem müfredat çok yoğun."(K9), "Derste benim konuşmamdan çok onların konuşmalarını sağlıyorum."(K4), "Derse başlamadan önce ve dersin son dakikalarında öğrencilerimin birbirleriyle iletişim kurarak kendi aralarında sohbet etmeleri için kendilerine zaman veriyorum."(K10), "Okulların açıldığı dönemlerde, yüz yüze yaptığım değerlendirme sınavlarında canlı derslere katılan öğrencilerim genel olarak başarılıydı. Buda yaptığım canlı derslerin verimli olduğunu gösteriyor."(K10), "Ama verimli olduğunu düşünüyorum. Çünkü aldığımız geri dönüşler yaptığı çalışmaların yüzde seksen yerini bulmuş. Verilen çalışmaların kazanımlar hedeflerin gerçekleştirildiği ve çocuklardan aldığım geri dönüşlerin tam olduğunu gözlemlemelerim sonucunda verimli olduğunu düşünüyorum."(K2), "Derslerimde iyi bir kamera, mikrofon,

bilgisayar, internet, çizim tableti ihtiyaç duyuyorum. Çünkü bu materyaller derslerimi verimli bir şekilde işlemem için gerekli. Yani canlı dersin olmazsa olmazları.”(K10), “Çocukların ekranda kalma, dikkatlerini toplama süresi çok daha az ve de aktif olamadıkları için dikkatler fazla dağılıyor.”(K9), “Özellikle son 5 ve 6'ncı ders gerçekten biraz daha öğrencilerin dikkatini toplaması açısından çok zor geçiyor.”(K4), “Çocukların dikkati çabuk dağılıyor. Online derslerde dikkat fazla sağlanamıyor.”(K6)

Pandemi döneminde uzaktan eğitim ile yürütülen derslerin eğitim ortamlarının yönetimine ilişkin öğretmen görüşleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Uzaktan Eğitimde Eğitim Ortamlarının Yönetimine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcılar	f
Eğitim ortamlarının yönetimi	Eğitim durumlarına ilişkin değişkenler ve öğretim ilkeleri	Günlük hayat ile ilişkilendirme	K1K2,K3,K7,K12,K14,K17	7
		Aktif katılım	K3,K4,K9,K15	4
		Uygun ortam	K1,K2,K3,K4,K5,K6,K7,K10,K12,K14,K15,K16,K19	13
		Motivasyon	K1,K2,K3,K17,K8	5
		Dikkat çekme	K1,K2,K3,K4,K5,K7,K10,K13,K15,K17,K18,K19,K20	12
		Dönüt-düzeltilme	K2,K6,K7,K9,K16	5
Ders tekrarı	K1,K4,K5,K7,K8,K9,K11,K12,K13,K15,K16,K17,K18,K19,K20	15		

Tablo 3'e göre uzaktan eğitim ile yürütülen derslerin eğitim ortamlarının yönetimine etki eden faktörleri şu şekilde sıralamışlardır: günlük hayat ile ilişkilendirme, aktif katılım, uygun ortam, motivasyon, dikkat çekme ve dönüt-düzeltilmedir. Bu temaya referans olan sınıf öğretmenlerinin görüşlerini temsil eden örnek ifadeler aşağıda yer almaktadır:

“Dikkat çekmek için farklı bir kimliğe bürünüyorum. Onların kafasında “Öğretmenimiz ne yapıyor? “ sorusunu oluşturmaya çalışıyorum.”(K2), “Dersin başında işlenecek konuyla bağlantılı olan, öğrencilerin dikkatini çekecek niteliğe sahip olan güncel bir olay, haber veya anı ile öğretim sürecini başlatıyorum”.(17), “Canlı derse girmeden önce son işlenen bir önceki dersin tekrar mutlaka yapıyorum.”(K20), “Ders tekrarı mutlaka yapıyorum, bir önceki konu ile ilgili etkinlik yaptırıyorum.”(K5), “Konuyu direkt anlatmak yerine öğrencilerimin keşfederek öğrenmelerine imkân sağlayacak bir ders ortamı oluşturmaya çalışıyorum.”(K10).

“Konunun önemine vurgu yaparak motivasyonlarını sağlıyorum.”(K17), “İlk önce ekranda birbirleriyle konuşmalarına olanak sağlıyorum. Gerçekten çok mutlu oluyorlar. Bu onları derse motive ediyor.”(K1), “Derse girişlerde günlük yaşantısından örnekler veriyorum.”(K3), “Güdülenmeyi ise dersin içeriğinin, kazanımların onların hayatında nasıl bir etki yaratacağı hakkında onlara bir ön hissettirme yapıyorum. O şekilde olunca çocuk o dersin başında neler öğreneceğini ve bunu hayatında nasıl uygulayacağıyla ilgili temel güdülenmeyi sağlıyorum.”(K2), “Bağlantı sorunu çözüldükten sonra somut işlemler dönemindeki öğrencilerime gerçek hayat deneyimleri sunmada ihtiyaç duyuyorum”(K7), “Onları öncelikle derste içerisine aktif olarak katmaya çalışıyorum.”(K4), “Çocukları aktif hale getirecek uygulamalar kullanmaya çalışıyorum.”(K15), “Görevlendirmeler için genelde Whatsapp sınıf grubumuzdan paylaşım yapıp dönüt ve düzeltmeleri fotoğraf düzenleyiciden ya da sesli cevap özelliğinden gönderiyorum.”(K7), “Kazanımların geri dönütünü ve sağlamak açısından da bizler için de çok çok yetersiz. Denetimi sağlamak ve dönütü almak, geribildirim vermek için çok zorlandık diyebiliriz.”(K2)

Uzaktan eğitim yöntemiyle ders işleyen öğretmenlerin, eğitim ortamlarının etkisi hakkındaki görüşlerini incelediğinde, çevrimiçi derslerde öğrencilerin dikkatlerini toplamanın ve dikkat çekmenin yüz yüze eğitime göre daha zor olduğunu, öğretmenler her dersin başında diğer dersi tekrar ettikleri ve dersten önce öğrencilerin ve kendilerinin ders araç ve gereçlerini hazırladıklarını belirtmişlerdir. Verimli bir çevrimiçi ders için öğrenci motivasyonunun çok önemli olduğunu ve bunun daha çok öğretmene bağlı olarak geliştiği belirtilmiştir. Dersin günlük hayatla ilişkilendirilmesi, öğrencinin aktif katılımı, düzenli dönüt- düzeltmenin verilmesi verimliliği artıran etmenler olarak belirtilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim ile yürütülen derslerde yararlandıkları araç/yöntemler hakkındaki görüşleri Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinde Yararlandıkları Araçlar/ Yöntemlere İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	Katılımcılar	f
Uzaktan eğitimde kullanılan araçlar/yöntemler		İnternet	K1K4,K5,K7,K10,K15	6
		WhatsApp	K1,K2,K6,K7,K8,K13,K16,K18, K19,K20	4
	Araç-Gereç ve Materyal	Web-2 araçları	K1,K3,K5,K7,K9,K10,K11,K12,K13 K14,K15,K16,K17,K18,K19,K20	16
		Kitap	K7,K8,K9,K10,K11,K12,K13, K14,K16,K19,K20	11
		Video	K2,K3,K4,K5,K7,K8,K9,K10,K12 K13,K14,K15,K17,K18,K19,K20	16
		Test çözme	K3,K5,K8,K9,K10,K11,K13,16, K18,K20	10
	Değerlendirme Yöntemleri/ Öğretim Yöntemleri	Ödev	K1,K3,K7,K8,K12,K14,K15, K17,K18,K19,K20	11
		Soru-cevap	K1,K2,K3,K4,K5,K6,K7,K8, K9,K10,K11,K14,K15,K16,K17,K18	16
		Ders dışı destek	K2,K3,K4,K5,K10,K12,K13, K15,K16,K17,K18,K19,K20	13

Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim ile yürütülen derslerde yararlandıkları araç/yöntemler; İnternet, whatsapp, web-2 araçları, kitap, video, test çözme, ödevlendirme, soru-cevap ve ders dışı şeklinde sıralanmıştır. Bu tema ile ilgili öğretmen görüşlerinden bazıları şöyledir: *“Derslerimin sonunda kısa bir soru cevap etkinliği ile ders kazanımlarının öğrencilerim tarafından ne düzeyde kavrandığını değerlendiriyorum.”*(K10), *“Genellikle soru cevap yöntemiyle kazanımlara ulaşıp ulaşılamadığını tespit ediyorum.”*(K17), *“Soru cevap metoduyla öğrendiklerini pekiştiririm.”*(K8), *“Bazen yazılı soru gönderip cevaplamalarını istediğimiz oluyor veya dersin sonunda soru yansıtıp, onları cevaplamasını istiyoruz. Değerlendirme oluyor böylelikle.”*(K1), *“Web-2 araçlarını kesinlikle olumlu etkilerini görüyorum. Hatta maksimum motivasyon sağladığını düşünüyorum. Çünkü ben bu araçları kullanırken çocuklar, öğretmenim keşke bir tane daha yapsanız öğretmenim bir daha yapın öğretmenim diyorlar. ‘Ben hikâyeyi okumuyordum ama surf Quiz’ ten etkinliği var diye derse katılmak istiyorum.’* Diyen öğrencilerim oldu. Normalde derse katılımı örnek veriyorum, 35 kişiyken hikâye sınavların da bu sayı artıyordu. Yani hiç tahmin etmediğiniz öğrenci bile hikâyeyi okuyup orada bulunuyordu. Canva, Learning App, Kahoot gibi projelerde kullandığımız web- 2 araçları var. Ama en çok motivasyon açısından sorarsanız Quiz’ i çok kullandım.”(K3), *“Değerlendirme konusunda Learning Apsys yetiştiriyor diyebilirim eşleştirme çengel bulmaca, grup yarışmaları, test, doğru sıralama, kim milyoner olmak ister? gibi bir çok etkinliği oluşturmama ve öğrencilerimle paylaşmamı sağlıyor. Voki, Makoron ve video Show ile de çeşitli kahramanlar, görseller ve etkinlik videoları tasarlayabiliyorum.”*(K7), *“Ders tekrarların sağlayacak ödevler veriyorum.”*(K12), *“Bir gün önceden mutlaka ödevlendirme yapıyorum.”*(K14), *“Değerlendirmeleri veliler ödev kontrolü yapıp resimleri bana gönderiyorlar.”*(K8), *“Özellikle videolu ders anlatımları öğrencilerin dikkatini çok çekiyor. Onun değerlendirme videolarından da çok faydalandım.”*(K4), *“Eğitim sitelerinde faydalı olacağına inandığımız görsellerin ve videoların veli gruplarında ve EBA da paylaşmaktayız.”*(K19), *“Whatsapp grubu ve EBA platformu aracılığıyla online derste işlediğimiz konuları tekrar niteliğinde konu anlatım videoları paylaşıyorum.”*(K12), *“Çalışmaları yapan öğrenci Whatsapp’tan foto atıyorlar. Kontrol edip yanlışlarını düzelterek geri gönderiyorum.”*(K11), *“WhatsApp uygulamasından kazanımlarla ilgili videolar, etkinlikler ve çeşitli ders notları gönderiyorum.”*(K16), *“Ders esnasında ve ders sonrası hazırladığım kısa cevaplı, çoktan seçmeli testler ile değerlendirme etkinlikleri yapmama olanak sağlıyor.”*(K10), *“Sınıf gruplarından gönderdiğim testler ve etkinliklere geri dönütler isteyerek dersin amacına ulaşıp ulaşmadığını tespit ediyorum.”*(K16), *“Deneme sınavları testler okuma anlama metinleri göndererek verimli ders işlediğimi biliyorum.”*(K8), *“Yaptığınız projeler eğer kazanımlara paralel ise buna bağlı olarak ders dışı etkinlik yapabiliyoruz. Kazanımların gerçekleşmesine yönelik ders dışı etkinliğimiz sadece ödev ve aileler tarafından sürecin kontrol edinimi oluyor.”*(K3), *“Ders dışı kitap önerilerim oluyor.”*(K5), *“Kazanımların gerçekleşmesine yönelik ders dışı; EBA ve çalışma kitaplarından ödevler vererek, çevrimiçi sınavlar yaparak öğrencilerime destek sağlamaya çalışıyorum.”*(K10), *“Ders kitapları, çalışma kitapları, Z*

kitaplar, hikâye kitaplarına gereksinimim oluyor.”(K7), “Ders ve çalışma kitaplarındaki etkinliklerin yaptırılması, tarafımızca hazırlanan değerlendirme etkinliklerinin yaptırılması.”(K19), “İnternet bağlantısının yeterli olması online eğitimde en önemli faktör.”(K15), “Öğrencilerimin bulunduğu çevre maddi olarak çok sıkıntılı. İnternet problemleri bunların getirdiği bazı sıkıntılar var. İnterneti olmayanlar katılamıyor.”(K1)

Uzaktan eğitim ile ders işleyen öğretmenlerin ders tekrarı ve dönüt- düzeltme için en fazla soru- cevap yöntemini kullandıkları görülmüştür. Bunun yanında dersin başında öğrencilerin hazır bulunuşluklarını tespit etmek, süreç değerlendirme, dersi işlerken ve dersin sonunda değerlendirmelerde web-2 araçlarını etkin olarak kullandıkları görülmüştür. Bunun yanında ödevlendirmeye çok önem verdikleri ve ödev kontrollerini genelde whatsapp üzerinden yaptıkları görülmüştür. Ders anlatımında, ders sırasında ya da anlaşılmayan konuları daha sonra videoya çekilen dersler ile ders dışı desteğe çok zaman ayırdıkları belirtilmiştir. Bu süreçte öğretmenler, öğrencilerin kitaplardan çok yararlandıklarını ifade etmişlerdir.

Sonuç

Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim ile yürütülen derslerin verimliliğine ilişkin sonuçlar:

Sınıf öğretmenleri bir ders saati süresinin yeterli olduğunu ancak ders saati sayısının fazla olduğunu belirtmişlerdir. Ders sayısının fazla olması öğrencilerinin dikkatinin dağılmasına sıkılmalarına sebep olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çevrimiçi derslerin veli desteği olmadan verimli olmasının zor olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Velilerle işbirliği genel olarak ortam düzenleme, ödev kontrolü ve etkinliklerin geri dönüşü konularında olmuştur. Veli desteği görmeyen öğrencilerin bu süreçten verim alamadıkları aynı şekilde çevrimiçi derslerde olumlu öğrenci- öğretmen, öğrenci- öğrenci iletişimin önemli bir yer tuttuğu sonucuna ulaşılmıştır. Kurt vd. (2021) çalışmalarında sınıf öğretmenleri; öğrencilerin iletişim ve etkileşimini sağlayarak sosyalleşmelerine katkıda bulunması, veli, öğrenci ve öğretmen iş birliğine katkıda bulunması, veli ile öğrenci arasındaki etkileşime katkıda bulunması gerekliliğinin üzerinde durmuşlardır. Çevrimiçi dersler sonunda yapılan değerlendirmelerde öğrencilerin dersin kazanımlara ulaştıkları görülmüş olmasına rağmen çevrimiçi derslerde öğrencilerin sosyal ihtiyaçlarının karşılanamadığı görülmüştür. Benzer bir sonucu Çilek, Uçan ve Ermiş (2021) tarafından yapılan çalışmada görmekteyiz. Çalışmada sınıf öğretmenlerinin, uzaktan eğitimin dezavantajları konulu çalışmada öğrencilerin sosyalleşmedeki yetersizliklere dikkat çektikleri görülmüştür. Özer (2020) tarafından yapılan bir çalışmada da tüm eğitim paydaşlarının akademik ve sosyal yönden desteklenmesinin önemli olduğu belirtilmiştir. Çevrimiçi derslerde öğretmenler daha hızlı internet ve daha iyi bir bilgisayara, grafik tablete, iyi bir mikrofon ve kamera ile daha verimli ders işleyebileceklerini belirtmişlerdir. Başaran, Doğan ve Karaoğlu'nun (2020) çalışmasında Teknik aksaklıkların dersin verimini düşürdüğünü, alt yapının yetersiz olduğu, fırsat eşitsizliğinin yaşandığını, içerik ve materyal anlamında geliştirilmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Çevrimiçi derslerde öğrencilerin dikkatlerini toplamalarının yüz yüze eğitime göre daha güç olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde eğitim ortamlarının yönetimine ilişkin Sonuçlar

Çevrimiçi derslerde öğrencilerin derslere dikkat çekmenin güç olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Özgöl, Sarıkaya ve Öztürk (2017) yapmış oldukları çalışmada, öğrencilerin uzaktan eğitimle verilen dersleri önemsemediği, derse katılımın az olduğu, öğrencilerin uzaktan eğitim hakkında yeteri kadar bilgilendirilmediği ve uzaktan eğitimde çevrimiçi bağlantılarda istenmeyen durumların yaşanabildiği belirlenmiştir. Öğretmenler dikkat çekmeye yönelik faaliyetler olarak soru sorma, oyun, müzik, video ve görselleri kullandıklarını belirtmişlerdir. Çevrimiçi derslerde dikkat ve motivasyonun sağlanması ve ders süresinin aksamaması için öğretmenlerin hem kendi ortamlarının hem de öğrencilerin ders ortamlarının sessiz olmasına özen gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Benzer bir sonucu Çakın ve Külekçi'nin (2020) yaptığı çalışmada görmekteyiz, çalışmada evde dikkat dağıtıcı unsurların varlığı, öğrencilerin yeni konuları öğrenmekte güçlük çekmeleri, sınıfı zaten geçeceğine dair bir algıya sahip olmaları ve ödevleri yapmamaları olumsuzluklar olarak tespit edilmiştir. Gürdil'in (2022) yaptığı çalışmada öğretmenlerin uzaktan eğitim uygulamalarındaki ders ortamına, sınıfa ait olmayan seslerin yansımalarına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Karaca vd., (2021) çalışmalarında öğretmenler uzaktan eğitimde öğrenmeye motive olma konusunda olumsuz görüş belirtmişlerdir. Hitap edilen öğrencilerin somut işlemler döneminde olmasından dolayı kazanımların günlük hayatla ilişkilendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Çevrimiçi derslerde, günlük hayatla ilişkilendirme, çocuğun bulunduğu ortamı kullanarak ya da günlük hayattan örnekler vererek gerçekleştirildiği görülmüştür. Öğrencilerin böylelikle derslerde daha aktif hale geldikleri, dersten daha çok zevk aldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Kurbanoğlu ve Akkoyunlu'nun (2003) yaptığı çalışmada, uzaktan eğitimde öğrencilerin interaktif teknolojilere yönelik bilgi ve becerilere sahip olmakla beraber

aynı zamanda bu bilgi ve becerileri hayata geçirebilme konusundaki öz yeterlilik algılarının yüksek olmasının önemli olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim ile yürütülen derslerde yararlandıkları araçlar/yöntemlere ilişkin sonuçlar:

Çevrimiçi derslerde dönüt- düzeltmenin etkin bir şekilde kullanıldığı, dönüt- düzeltmenin genelde soru-cevap ve ödev kontrolü şeklinde gerçekleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Çevrimiçi derslerin her aşamasında web-2 araçlarının kullanıldığı, öğrencilerin, web-2 araçlarına çok ilgi gösterdiklerini ancak web-2 araçlarının hazırlanması ve sürecinin öğretmen için çok zaman aldığı görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin bu konuda daha çok donanımına sahip olmaları gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. En çok kullanılan web-2 araçları Kahoot, Learning Apps ve Quizi olduğu görülmüştür. Batmaz vd., (2021) tarafından çalışmaya katılan öğretmenlerin Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi öğretiminde, ders kitabını, video ve animasyonları, eğitim platformlarını, görsel sunumları, internet aracılığıyla paylaşılan etkinlikleri, eğitici oyuncakları, yardımcı kaynakları, boyama etkinlikleri ile etkileşimli pdf ve Z-kitabını materyal olarak kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Yüz yüze eğitimde olduğu gibi çevrimiçi derslerde de ödevlendirmenin kazanım değerlendirme ve tekrar amacıyla ağırlıklı olarak tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Kırmızıgül (2020) yaptığı çalışmada EBA aracılığıyla öğretmenlerin öğrencileri ödevlendirdiği, öğrencileriyle iletişim ve etkileşim içinde oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Başka bir çalışmada, Yar Yıldırım (2020) ortaokul öğrencileriyle yapmış olduğu araştırmada ödevin başarıyı arttırdığı sonucuna ulaşmışlardır. Daha çok duyu organına hitap etmesi açısından videolar çevrimiçi derslerde en çok kullanılan araçların başında gelmektedir. Öğretmenler ders tekrarını konu anlatımının genellikle videolarla gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir. Uzaktan eğitimde iletişimin, daha çok whatsapp üzerinden gerçekleştirildiği, velilerle, öğrencilerle her türlü iletişimin yanında ödevlendirme ve diğer bilgilendirmelerin de whatsapp üzerinden yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ders başında öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyini görmeye yönelik, ders sonunda ise dersin kazanımlarına ulaşma düzeyini yoklamaya yönelik test çözme etkinliklerine yer verildiği görülmüştür. Baran'ın (2020) yaptığı çalışmada uzak eğitim sürecinde ölçme ve değerlendirmede çoktan seçmeli testler, proje çalışmaları, açık uçlu sorular, kısa cevaplı sorular, eğitsel oyunlar ve ödevlerin kullanılabilirliğinin üzerinde durmuşlardır. Başka bir çalışmada ise Balta ve Türel Kılıç (2013) uzaktan eğitim sürecinde sözlü sınavlar, yazılı sınavlar, doğru yanlış testleri, otantik değerlendirme, portfolyo değerlendirme, performans değerlendirme, açık kitap, rubrik, akran değerlendirme yöntemlerinin kullanılabilirliğini belirtmişlerdir. Uzaktan eğitimde, öğretmenlerin ders süresinden daha fazla süreyi ders dışı destek faaliyetlerine ayırdıkları sonucuna ulaşılmıştır. Dersin kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik sürecin dışında öğretmenler, derslerde geri kalan öğrencilerin takibi, konuların tekrar anlatılması, ek destek, ödev kontrolü ve veli öğretmen görüşmelerinin bu zaman içerisinde gerçekleşen etkinlikler ile sağlandığı, bu durumun, zaman sınırı olmadığı için, öğretmenleri daha çok yorduğu ve zorladığı sonucuna ulaşılmıştır. Yüz yüze eğitimde olduğu gibi çevrimiçi eğitimde de kitaplar öğretmenlerin vazgeçilmez ders aracı olduğu, öğretmenler ders kitaplarının yanında etkileşimli, z- kitaplarının kullanımı süreci verimli hale getirdiğini belirtmişlerdir. Çevrimiçi derslerin gerçekleştirilmesinde temel unsur olan internet altyapısının çok iyi olması gerektiği ve maddi bakımdan iyi düzeyde olmayan öğrencilerin bu süreçte internete ulaşmada zorluk yaşamalarından dolayı derslerde geri kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Arslan, Arı ve Kanat'ın (2021) çalışmasında internet yönünden ve teknolojik aletler yönünden malzeme ve bilgi eksiklerinin olduğunu, derslere bağlanmakta ve dersin materyallerine erişmekte sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Saygı (2020) yaptığı bir çalışmada, Covid 19 sürecinde sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlardan birinin ilkokullarda teknolojik alt yapının yetersizliğini vurgulamasıdır. Benzer bir çalışmada Yılmaz vd. (2020) yaptıkları çalışmada teknolojik imkânsızlıkların uzaktan eğitim hizmetlerindeki verimi düşürdüğü sonucuna ulaşmışlardır.

Çalışmada elde edilen bulgular ışığında aşağıdaki önerilerde bulunulabilir;

Çevrimiçi derslerin etkin bir şekilde gerçekleştirilmesinde öğretmenlerin belli bir donanımına sahip olmaları gerektiğinden buna yönelik hizmet içi eğitim/ kurs verilebilir. Çalışmaya katılan öğretmenler, çevrimiçi derslerde internet alt yapısının hızlı, donanımsal araçların güncel olması gerektiğini; ayrıca internet ve diğer araç-gereçlere ulaşamayan öğrencilerin derslerden geri kaldıklarını belirtmişlerdir. Buna göre öğrencilere daha hızlı bir internet alt yapısı ile öğretmen ve öğrencilere araç-gereç ve donanım desteği sağlanabilir. Çalışmaya katılan öğretmenler, öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde akademik olarak gelişebildiklerini ancak sosyal ihtiyaçlarının karşılanmadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak etkinlikler düzenlenebilir. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda, kapsam genişletilerek okul öncesi, ortaokul ve lise düzeyinde öğretmen ve öğrenciler

için benzer çalışmalar yapılabilir. Aynı şekilde, çevrimiçi dersler de ölçme ve değerlendirme etkinliklerine yönelik çalışmalar yapılabilir.

Kaynaklar

- Akbaş, O., Özdemir, S.M. (2002). "Avrupa Birliğinde Yaşam Boyu Öğrenme" *Milli Eğitim Dergisi*, Yaz-Güz 2002, Sayı: 155-156.
- Akkoyunlu, B. (2008). "Bilgi Okuryazarlığı ve Yaşam Boyu Öğrenme" <http://ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008/1b.doc>
- Arslan, K., Arı, G. A., ve Kanat M. H. (2021). Covid-19 Pandemi Sürecinde Verilen Uzaktan Eğitim Hakkında Veli Görüşleri. *Ulak Bilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 57 (2021 Şubat), 192–206. doi: 10.7816/ulakbilge-09-57-03 Mart 12,
- Aytaç, T. (2003) Geleceğin öğrenme biçimi: E-öğrenme. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 35(3).
- Balta, Y. ve Türel Kılıç, Y. (2013). Çevrimiçi uzaktan eğitimde kullanılan farklı ölçme değerlendirme yaklaşımlarına ilişkin bir inceleme. *Turkish Studies*, 8(3), 37-45.
- Baran, H. (2020). Açık ve uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 28-40.
- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E., & Şahin, E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2),368-397.
- Batmaz, O., Batmaz, M. C. ve Kılıç, A. (2021). Covid-19 salgın döneminde sınıf öğretmenlerinin hayat bilgisi dersi öğretimine yönelik görüşleri. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(3), 1665-1677.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2008). *Educational research planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research* (7.basım). International Pearson Merrill Prentice Hall.
- Çakın, M. ve Külekçi Akyavuz, E. (2020). Covid-19 süreci ve eğitime yansması: Öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2),165-186.
- Çilek A., Uçan A. ve Ermiş M. (2021). Pandemi Sürecinde Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri. *TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi*, 13 (49), 308-323. DOI:10.15189/1308-8041.
- Engin, G., Genç, S.Z. ve Yardım, T. (2020). Pandemi (covid-19) Sürecindeki Uzaktan Eğitim Uygulamalarına İlişkin Lisansüstü Öğrenci Görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, s. 41, 136.
- Gözütok, F. D. (2006). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ekinonks Yayınları.
- Gürdil, B.K. (2022). *Salgın (covid-19) sürecinde uzaktan eğitimde sınıf öğretmenlerinin yaşadığı sorunların belirlenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Karaca, İ., Karaca, N., Karamustafaoglu, N., ve Özcan, M. (2021). Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Yararına İlişkin Algılarının İncelenmesi. *Humanistic Perspective*, 3(1), s. 209-224.
- Kaya, Z. ve Önder H. H. (2002). "İnternet Yoluyla Öğretimde Ergonomi" *The Turkish Online Journal of Educational Technology* – TOJET October 2002 ISSN: 1303-6521 volume 1 Issue 1 Article 8
- Kırmızıgül, H. G. (2020). Covid-19 Salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 283-289.
- Koç, G. (2005). "Yaşam boyu Öğrenme" *Eğitimde Yeni Yönelimler* (Ed.: Ö. Demirel) Pegem A Yayıncılık.
- Kurbanoğlu, S. ve Akkoyunlu, B. (2002). Öğretmen adaylarına uygulanan bilgi okuryazarlığı programının etkililiği ve bilgi okuryazarlığı becerileri ile bilgisayar öz-yeterlik algısı arasındaki ilişki. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 98-105.
- Kurt, K., Kandemir, M. ve Çelik, Y. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitime ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 6(1) , 88-103.
- Özer, M. Türkiye’de COVID-19 Salgını Sürecinde Milli Eğitim Bakanlığı Tarafından Atılan Politika Adımları. *Kastamonu Education Journal*, 28(3) (2020), 1124-1129. doi: 10.24106. Erişim: 15.04.2020.
- Özgöl, M., Sarıkaya, İ. ve Öztürk, M. (2017). Örgün eğitimde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin öğrenci ve öğretim elemanı değerlendirmeleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7(2), 294-304.
- Saygı, H. (2020). Covid-19 pandemi uzaktan eğitim sürecinde sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlar. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 109- 129.
- Soran, H., Akkoyunlu, B. ve Kavak, Y. (2006). Yaşam boyu öğrenme becerileri ve eğitimcilerin eğitimi programı: Hacettepe Üniversitesi örneği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 201-210.
- Yar Yıldırım, V. (2020). Üniversite öğrencilerinin ödev konusundaki görüşlerinin değerlendirilmesi. *Yükseköğretim Dergisi*, 10(2), 233-246. DOI: 10.2399/yod.19.590878
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, E., Güner, B., Mutlu, H., Doğanay, G., ve Yılmaz, D. (Editörler). (2020). *Veli Algısına Göre Pandemi Dönemi Uzaktan Eğitim Sürecinin Niteliği*. Palet Yayınları
- Yılmaz, A. B. ve Banyard, Phil (2020). Engagement in distance education settings: A trend analysis. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 21(1), 101-120. <https://doi.org/10.17718/tojde.690362>
- Yin, R. (1984). *Case study research: design and methods*. (3. Baskı). California: Sage Publications.

THE VIEWS OF CLASSROOM TEACHERS ON THE COURSES ORGANISED BY DISTANCE EDUCATION

Necife Şengül, Eyüp İzci

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the distance education courses conducted at primary school level during the coronavirus (covid-19) pandemic period in Turkey based on the views of primary school teachers. The study group of this qualitative research, which was designed as a case study, consists of 20 primary school teachers working in Malatya in the 2020-2021 academic year. The data were collected through interviews with teachers using a semi-structured interview form prepared by the researcher. This form includes questions developed in line with expert opinions in order to determine teacher views on online courses. The raw data obtained were analysed by descriptive analysis method. According to the findings obtained as a result of the study, it was concluded that online lessons will be efficient when the necessary conditions are created and tools and equipment are provided, but online lessons cannot be efficient when teacher competence for the use of technology is not effective, online lessons are difficult to be efficient without parental support, internet infrastructure should be good in the lessons, and it creates problems for disadvantaged students who cannot have these opportunities. Based on these results, it was suggested that teachers should receive more in-service training for online courses, students and teachers should be supported to avoid hardware problems, and parents should be informed about the online course process.

Keywords: Pandemic, Distance Education, Online Course, Classroom Teacher, Course Efficiency